

istius curas vel quae singulis quibusque sunt propriae vel quae multis solent esse communes : metus intolera-
biles iudiciorum et extrema nonnunquam pericula quae
ex invidia civium plerumque nascuntur, miserabiles illos
55 labores et servile adulatonis ingenium, immo et servis
quoque qui honestiores paulo videntur indignum, terre-
norum operum breves fructus quorum infelici cupiditate
deficiunt. Multi etiam voluptate ob quam tot labores
impenderint caruerunt et priori omni aevo in sollicitu-
60 dinibus periculisque consumpto, tunc cum se recepisse
emensi sudoris putavere mercedem, subita morte pree-
venti nihil secum ex his quibus, ne hic quidem, uti potue-
rant, abstulerunt. Nec immerito. Nam si huius telluris
imperatorem vix alicui post multa discrimina, post fre-
65 quentia trophya bellorum, cum auctoritate promerita
videre contingit, quemadmodum caelestem [omnium]
poterit intueri ille qui per totum suae tempus aetatis
alii vixerit et alii militaverit ?

5. Age ut et domesticas quae in uxore, filiis servulisque
sunt sollicitudines dicam : durum esse filios non habere,
durum et habere monstrabo, quorum alterum frustra
nuptiis inligari est, alterum amarissimae succumbere
5 servituti. Aegritudo temptavit parvulum, formido pree-
cipua ; immatura mors disrupt, orbitas non ferenda ;
crescentibus deinceps annorum gradibus quoque curam
adipiscitur animorum ac semper pro ipsis aut timorem
parens sustinet aut dolorem. Atque taediosum est si se
10 magis pauperem quis agnoscat uxorem ; grave etiam si